

Sygn. akt **XXVII Ca 2068/16**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 stycznia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVII Wydział Cywilny-Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Maja Smoderek
Sędziowie:	SO Ada Sędrowska SR del. Katarzyna Małysa (spr.)
Protokolant:	sekr. sądowy Agata Skulimowska

po rozpoznaniu w dniu 27 stycznia 2017r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **K. D.**

przeciwko (...) **w W.**

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie

z dnia 24 listopada 2015 r., sygn. akt I C 1947/15

1. oddała apelację;

2. nie obciąża K. D. obowiązkiem zwrotu na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.

SSR del. Katarzyna Małysa SSO Maja Smoderek SSO Ada Sędrowska

Sygn. akt XXVII Ca 2068/16

UZASADNIENIE

K. D. pozwem z 1 lipca 2015 r. wniósł o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty Sądu Rejonowego dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie z dnia 17 lutego 2011 r., sygn. akt: I Nc 161/11 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności w dniu 01 lipca 2011 r. wydanego przeciwko K. D. z powództwa (...) z siedzibą w W. w oparciu o przepis art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości.

W dniu 28 lipca 2015 r. do postępowania zgłosiła się T. D., małżonka powoda, która została ustanowiona kuratorem częściowo ubezwłasnowolnionego powoda.

W piśmie z dnia 16 października 2015 r. powód zmienił podstawę prawną powództwa na przepis art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c.

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie wyrokiem z dnia 24 listopada 2015 r. wydanym w sprawie I C 1947/15 oddalił powództwo w całości i odstąpił od obciążania powoda kosztami postępowania.

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o następujące ustalenia i rozważania:

W dniu 17 maja 2004 r. K. D. zawarł umowę pożyczki gotówkowej z Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W..

Bank (...) S.A. z siedzibą w W. wydał bankowy tytuł egzekucyjny przeciwko K. D., który następnie został opatrzony klauzulą wykonalności.

W dniu 14 kwietnia 2009 r. komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Starachowicach umorzył postępowanie egzekucyjne w sprawie Km 766/06 prowadzone w oparciu o ww. BTE.

W dniu 17 lutego 2011 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym w sprawie I Nc 161/11 z powództwa (...) przeciwko K. D. i w dniu 01 lipca 2011 r. nadano ww. nakazowi zapłaty klauzulę wykonalności

Postępowanie egzekucyjne przeciwko K. D. zostało ponownie umorzone postanowieniem komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie w dniu 18 czerwca 2012 r., Km 13486/11.

W dniu 20 kwietnia 2015 r. Sąd Okręgowy w Kielcach wydał postanowienie w sprawie I Ns 437/14, którym ubezwłasnowolnił częściowo K. D. z powodu upośledzenia umysłowego.

W postępowaniu I Ns 437/14 psycholog i psychiatra wydali opinie, w których stwierdzili u K. D. upośledzenie umysłowe stopnia lekkiego na podłożu zaniedbań środowiskowo-wychowawczych i organicznego uszkodzenia centralnego układu nerwowego.

W dniu 08 lipca 2015 r. kuratorem dla ubezwłasnowolnionego częściowo K. D. została ustanowiona w postępowaniu III RNs 193/15 przed Sądem Rejonowym w Starachowicach jego małżonka T. D. .

W świetle powyższych rozważań Sąd Rejonowy stwierdził, że powództwo podlega oddaleniu w całości.

Sąd I instancji powołując się na treść art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. wskazał, że na tej podstawie dłużnik może powoływać się na zdarzenia, które zaszły przed powstaniem tytułu egzekucyjnego, jak również na zdarzenia, jakie zaszły między powstaniem tytułu egzekucyjnego a nadaniem klauzuli wykonalności. Sąd podkreślił także, że powoływanie się na art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. jest niemożliwe, kiedy tytułem egzekucyjnym jest orzeczenie sądu, gdyż rozpatrywaniu zdarzenia sprzed powstania tego tytułu stoi na przeszkodzie powaga rzeczy osądzonej. Sąd Rejonowy wskazał, że z kolei w przypadku tytułu pochodzącego od banku, dłużnik może powołać się na okoliczności sprzed powstania tego tytułu, przecząc zdarzeniu, na którym oparto jego wykonalność, czyli może podjąć merytoryczną obronę przed wykonaniem tytułu w drodze egzekucji sądowej. W przypadku pozasądowych tytułów wykonawczych jak np. ugoda zawarta przed sądem powszechnym bądź polubownym, możliwe jest powoływanie się przez powoda na zarzutach braku zdolności procesowej, wad oświadczenia woli, nieważności czynności prawnej czy też jej bezskuteczności, natomiast w sytuacji, w której przedmiotem procesu był sądowy nakaz zapłaty, powoływanie się na przepis art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. nie było możliwe.

Sąd I instancji wskazał, że powód w przedmiotowej sprawie nie mógł powoływać się na nieważność umowy pożyczki zawartej z Bankiem (...) S.A., gdyż przedmiotem powództwa był prawomocny nakaz zapłaty wydany przez sąd i

wszelkie zarzuty dotyczące wad oświadczenia woli czy też zdolności procesowej powinny być podniesione poprzez wniesienie zarzutów od nakazu zapłaty z dnia 17 lutego 2011 r. w sprawie sygn. akt: I Nc 161/11.

Odnosząc się do art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. Sąd I instancji podkreślił, że powoływanie się przez powoda w treści pozwu i dalszych pismach procesowych na nieważność umowy pożyczki z dnia 17 maja 2004 r. nie spełniało przesłanek określonych ww. przepisem. Sąd wskazał, że przepis ten dotyczy sytuacji, w której doszło do zdarzenia powodującego wygaśnięcie zobowiązania bądź do niemożliwości świadczenia już po powstaniu tytułu egzekucyjnego, czyli w przedmiotowej sprawie po dniu 17 lutego 2011 r. Sąd wskazał, że powoływanie się przez powoda na jego upośledzenie umysłowe w dacie zawarcia umowy z bankiem nie stanowi zdarzenia powstałego po powstaniu tytułu egzekucyjnego.

Sąd Rejonowy odnosząc się do zarzutów pozwanego podkreślił, że słusznie on wskazał, iż powód nie wykazał, aby znajdował się w dniu 17 maja 2004 r. w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Sąd zauważył, że ani powód, ani jego kurator procesowy, nie zgłosili wniosków dowodowych zmierzających do skutecznego wykazania ww. okoliczności, zaś przedłożone do pozwu opinie psychologiczne i psychiatryczne zostały sporządzone na potrzeby postępowania o ubezwłasnowolnienie i nie mogły stanowić samoistnego dowodu na okoliczność istnienia wady oświadczenia woli powoda w dniu 17 maja 2004 r. Sąd I instancji wskazał, że ww. opinie oraz złożona dokumentacja dotycząca stanu zdrowia powoda nie mogła zostać oceniona, jako miarodajne źródło dowodowe z art. 278 k.p.c. Ponadto Sąd podkreślił, że nie był w stanie samodzielnie ocenić złożonej przez powoda dokumentacji dotyczącej jego zdrowia z uwagi na brak w tym zakresie wiadomości specjalnych. Sąd Rejonowy wskazał także, że nie można z góry przyjmować niepoczytalności osób chorych psychicznie lub niedorozwiniętych umysłowo, nawet wtedy, gdy zostali ubezwłasnowolnieni całkowicie czy częściowo, bowiem w danym momencie działać oni mogli z wystarczającym rozeznanieniem, czyli w stanie tzw. lucidum intervallum (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 17 kwietnia 2013 r., I ACa 251/13).

Reasumując, Sąd I instancji oddalił powództwo z uwagi na niewykazanie przez powoda przesłanek wynikających z art. 840 k.p.c. i na podstawie art. 102 k.p.c. odstąpił od obciążania powoda kosztami postępowania podnosząc, że jego trudna sytuacja materialna wystarczająco uzasadniała zastosowanie wobec niego dobrodziejstwa z ww. przepisu.

Powyższy wyrok w całości zaskarżył powód zarzucając mu:

- 1) sprzeczność istotnych ustaleń faktycznych Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, przez przyjęcie, iż nie było podstaw do pozbawienia w całości wykonalności tytułu wykonawczego tj. nakazu zapłaty Sądu Rejonowego dla Warszawy Śródmieścia z dnia 17 lutego 2011 r. (Sygn. akt I Nc 161/11) zaopatrzonego w klauzule wykonalności z dnia 1 lipca 2011 r.
- 2) sprzeczność istotnych ustaleń faktycznych Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, przez niezasadne przyjęcie, iż powód zawierając umowę kredytu nie działał w stanie wyłączającym świadome powzięcie decyzji.
- 3) dokonanie zasadniczo dowolnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, zamiast oceny swobodnej oraz nie zajęcie się wszystkimi aspektami przedmiotowej sprawy.

Wskazując na powyższe zarzuty powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i uwzględnienie powództwa, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji oraz o zasądzenie na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja podlega oddaleniu, bowiem żaden z podniesionych w niej zarzutów nie zasługiwał na uwzględnienie.

Przede wszystkim - wbrew zarzutom skarżącego- Sąd Okręgowy stwierdza, że Sąd I instancji dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych oraz właściwie zastosował do nich przepisy prawa materialnego. Ustalenia faktyczne poczynione zostały, bowiem w oparciu o prawidłowo oceniony materiał dowodowy, zaś ich subsumpcja prawna jest konsekwencją obowiązującego porządku prawnego.

Wbrew zarzutom podniesionym w apelacji Sąd Okręgowy stwierdza, iż przy ocenie materiału dowodowego Sąd I instancji nie przekroczył granic swobody określonych treścią art. 233 § 1 k.p.c. Podkreślić w tym miejscu należy, że dla skutecznego podniesienia zarzutu tego przepisu należy wykazać, że Sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania względnie doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest więc wystarczające dla skutecznego postawienia zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. przekonanie strony o innej, niż przyjął Sąd, wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie, niż ocena Sądu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 kwietnia 2009 roku, sygn. akt II PK 261/08, LEX nr 707877; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 1998 roku, sygn. akt III CKN 4/98, LEX nr 50231). Takich uchybień skarżący nie wykazali, co oznacza, że zarzuty wskazujące na naruszenie art. 233§ 1 k.p.c. okazały się bezzasadne.

Sąd Okręgowy stwierdza, że prawidłowo Sąd I instancji wskazał, że stosownie do treści art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. możliwość pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego następuje, gdy po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane, natomiast gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie. Słusznie Sąd Rejonowy wskazał, że powoływanie się przez powoda na jego upośledzenie umysłowe, a w związku z tym na nieważność umowy pożyczki gotówkowej zawartej 17 maja 2004 r. z Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W. było niedopuszczalne w rozumieniu wyżej cytowanego przepisu, bowiem okoliczności przedstawione w pozwie nie stanowiły zdarzeń powstałych po powstaniu tytułu wykonawczego, którego pozbawienia wykonalności żądał powód w tym postępowaniu tj. nakazu zapłaty Sądu Rejonowego dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie z dnia 17 lutego 2011 r., sygn. akt: I Nc 161/11 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności w dniu 01 lipca 2011 r.

Trafne są rozważania Sądu I instancji w zakresie w jakim stwierdził, że kwestionowanie ważności umowy pożyczki, która stanowiła podstawę roszczenia (...) z siedzibą w W., winno mieć miejsce w drodze zarzutów od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym w sprawie sygn. akt I Nc 161/11, bowiem w tamtym postępowaniu Sąd meriti miał możliwość zbadania zasadności powództwa opartego na podstawie umowy pożyczki zawartej przez powoda. Sąd II instancji podkreśla, co prawidłowo także Sąd Rejonowy wskazał, że żądanie pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego jakim jest orzeczenie sądowe może nastąpić jedynie na podstawie zdarzeń powstałych po powstaniu tytułu egzekucyjnego. Skoro powód powoływał się na zdarzenia mające miejsce na 7 lat przed wydaniem kwestionowanego tytułu wykonawczego, jakim jest nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, prawidłowo Sąd I instancji stwierdził brak podstaw do uwzględnienia powództwa na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.

Na marginesie jedynie należy wskazać, że trafnie Sąd Rejonowy wskazał, iż powód nie sprostował ciężącemu na nim obowiązkowi wynikającemu z art. 6 k.c. Podkreślić należy, że powód wprawdzie przedłożył dokumenty wskazujące na jego stan zdrowia, niemniej jednak słusznie zauważył Sąd I instancji, iż ewentualne wykazanie stanu zdrowia psychicznego, co w przedmiotowej sprawie właściwie nie miało znaczenia z wyżej opisanych przyczyn, winno nastąpić poprzez przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego psychiatry powołanego w tej sprawie.

Odnosząc się do przedłożonej przez skarżącego w toku postępowania apelacyjnego opinii sądowo-psychiatrycznej sporządzonej na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Starachowicach Sąd II instancji stwierdza, że dokument ten nie mógł stanowić wystarczającego dowodu w sprawie, bowiem opinia ta została sporządzona w innej sprawie, a także okoliczności na poparcie, których miałyby zostać dopuszczony ten dowód nie spełniały przesłanek z art. 840 § 1 pkt. 1 k.p.c.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację, jako bezzasadną. O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd II instancji orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. z uwagi na trudną sytuację materialną powoda, jak również z uwagi na jego stan zdrowia.

SSR Katarzyna Małysa SSO Maja Smoderek SSO Ada Sędrowska